

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 152

JEUDI 5 FÉVRIER 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGU

AN HÀ NHU'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN DĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction — Rédaction — Administration — Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRAN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHAM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHU'T TRÌNH

TRONG CỘ ĐỒNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGỮ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BẢN LẺ MỖI SỐ.....	0. 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGỮ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhứt trình xin viết thư cho M. Trần dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhứt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MEDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bồn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bồn Dược Phòng ngấm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-lĩnh; nên bồn Dược Phòng hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bồn dược phòng, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hề uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

GIA MỖI VE 0\$30, MỖI LỖ 12 VE 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bồn dược phòng thì bồn dược phòng sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhức trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thống độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều liệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi; luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỞNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cử đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỏi mệt, đờn bà dương kinh không đúng, bạch đới xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng được. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ càng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người linh thần hoàn bất, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rã liệt, lỗ tai ong ong, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cây đều hư.

Bồn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiếm Phương gia thể no hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hề âm hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thảy kém hao, hề uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-quả, bồn dược phòng chẳng ngại công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hề uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rã liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay để như.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hề uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huyết lực thơ cân, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm để như.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ được, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chân, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chân bại hoại. Các chứng ấy hề uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bồn Dược-Phòng ngấm tại tiệm và mỗi khi ngấm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn để hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đó nữa. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bồn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh rồi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm trước PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhất hạng bảo chế y sinh, tại làng CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán ròng những thuốc nhất hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng rẻ, không khi nào thấy người Annam tới mua mà bán mất hơn người Tây dân.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay dạn, rét, và nhứt là cho người dờn là có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nhũ phiến rất mau và không có phá hoại

BÁN RÒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG
và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc là **ESSENCE DE MENTHIE DE MOLINIER**, tốt hơn nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị Nhũ mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngửa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000

Hàng này của Langsa và Annam bán, vốn tập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nội các một đặc là ở Saigon có món chi từ trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem hàng chơi-thi rõ. Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm ròng bằng cho lán nước mía. Có bán lẻ, bán sỉ và cho lán về bán lại khối trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lính thấp mướn đèn khí đã (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỷ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng phiến tây và khăn bông tốt thương hàng, bán rẻ và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin, giấy bảm-ít đủ cỡ dặng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẽ gởi lòng ký lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lán đó và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khái.

AN HÀ NHỰT BÁO

MỠI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Thêm 1 quận mới trong Nam-kỳ	7.— Thư không niêm
2.— Ngày tết Annam	8.— Tin buồn
3.— Bàn về việc tranh thương	9.— Quĩ kế của chèo, khá dè
4.— M. Phan-xuân-Lang	10.— Khuyến nữ học ca
5.— Một mối lệ rất lớn	11.— Vạn linh tế
6.— Cấp bằng thuyền bộ	12.— Thi tập

Thêm một Quận mới

Trong Nam-kỳ

Từ kinh Quảng-Lộ khai thông cho đến nay, thiên hạ khai-tịch đất hoang nhàn dục theo hai bên kinh, thành điển biết bao nhiêu là ruộng đất. Rốt tháng Ue-cembre 1919 quan Chủ-Tịch Rạchgiá và quan Trưởng-Tiền đi xem đặt nền Quận nơi kinh Quảng-Lộ tại làng Phước-Long tổng Thanh-Yên Rạchgiá gọi là Quận Phước-Long; từ ngày quan Chủ-Tịch và quan Trưởng-Tiền chỉ nền Quận rồi thì bắt đầu ngày ấy, theo chung-quanh nền Quận, mà có ai cất nhà hay là lập tiệm gì thì lập tức dời nhà ra chỗ khác, sự thi-hành lấy làm sốt-sắng lắm. Xem ra thiên hạ trong xứ Phước-Long, tưởng cũng như thiên hạ nào mới phát hiện vậy, người ta như hội Tấn-Vương, ghe buồm như cò bay trắng, thiệt xứ đất mới không thấy xứ nào mau thanh-vượng như xứ Phước-Long này.

Nói qua việc kinh-tế-lý-lại trong cuộc tranh thương, cái phong trào dè-dè này lại càng mạnh mẽ hơn các chợ có danh nữa, trong có một làng mới

khai phá, mà dặng hai cái tiệm cơm, nước trà, café, đồ thập vật như ở ngoài châu-thành vậy; một tiệm hiệu là Nam-Hùng-Phát; một tiệm hiệu là Tinh-Lợi. Tôi nghiệp cái dư-tình thiệt cũng hết lòng mà ứng tiếp với nhau như vậy; rất dỗi là xứ cùng-cư cực-hiêm mà cũng còn có lòng nhiệt-thành như vậy, hướn gì như chỗ thị-thành. Xét lại việc tranh thương này mà không hưởng được cái kết-quả lạnh-phước, thì không phải trách cái nhơn-lâm, trách là trách kẻ điều-định không mấy gì cực lòng nhọc sức, há mà tạo được thời-thế nào cho khỏi những lời dự-liệu của chèo Lý-Thiên.

Tôi nói tới đây thiệt lấy làm tức mình, mà gấm lại cùng phải, vì bấy lâu những nhà danh-gia cự-phủ trong Nam-kỳ thì chỉ nhờ ruộng đất lúa gạo mà thôi; cho nên việc khai mở và cây-cấy, không có lúc nào mà bỏ quên cho được. Và lại xứ Nam-kỳ là xứ ruộng tốt, đất rộng mà người thừa thừa; còn có mối lợi nào chánh-dáng cho hơn lợi lúa gạo, cho nên những người nghiệp-chủ cũng khó mà thoát ly đường nông-nghiệp, mà

bước qua nẻo thương quyền. Huống gì tự thuở nay chưa từng mua rẻ bán mắc lấy đây đôi kia, mà biết mặt hàng-hóa này là hàng hóa nào, xứ mình không có chế tạo; nếu mà mua mắc của người, mà bán rẻ cho mình thì ai mà dám ra buôn bán, mà cái tình cảnh sự buôn bán của người nước mình, đều bị người ta kềm, chế hơn nữa, dường ấy cũng không dễ gì mà làm nên trong một thuở gió-buổi này cho được.

Tôi nói đây tôi rất e cho những người nóng-nảy không suy xét, phải đi nghĩ tới, cho tôi là người bàng-quang phổ biến tiểu-ma, làm cho khỏi-tâm đoàn-thể, thói chí kè nệ thành; chứ thiệt là thời thế quá-nhiên như vậy. Phàm sự tấn-hóa cũng nhờ thời thế ràng buộc phải làm nếu không làm cũng không được, chừng ấy mới có thể nên chăng! Tôi bèn hỏi lấy tôi, cái bài này, là bài thông báo một nền Quận mới, mà vì có lẽ nào nói hoang đường qua đường kinh-tế vậy, thì có ích gì ta phải kể ra cho rõ: một là thông-báo nền Quận mới, là đội sơn nhà nước Đại-Pháp hết lòng mở bờ-cõi thêm cương-thổ cho nước nhà dân chúng ta. Hai là chỉ cái địa thế thành-vương nơi Phước Long cho những người có chí 'Nông vụ-thiết-nghiệp' tới đó mà sáng-tạo. Ba là nhờ làm Annam thiệt cũng còn nhờ cái lợi-quyền Annam làm. Xem như những lời bàn-luận trong Báo-chương xét như những người gây-dựng theo các chợ; ngày nay tuy chưa mạnh, chứ ngày khác cũng có thể. Bốn là phẩm vật tranh-thương chỉ lấy hàng-hóa làm bình lính, tiền bạc làm soái-quyền, mà hàng hóa chưa thành, còn phải dùng hàng-hóa ngoại-dương, mắc rẻ trong tay của họ định, ai mà nói si hàng của người

khách-trú mà bán lại rẻ hơn người khách bao giờ? thiệt tôi xét cũng chưa ra, mà tin cũng chưa được; còn những người nghiệp-chủ thì cũng khó lòng thoát-ly cái lợi dụng-đi nơi ruộng đất của mình đó.

Nhắc lại hồi mấy năm trước, những người trong Lục-Châu mà muốn đi Camau thiệt là thiên tạo vạn khổ, nay các tỉnh kế-cận vừa đăng thông lưu rồi, như Cánh-thor Camau cách nhau đi 14, 15 giờ đồng hồ thì tới. Từ hồi các tỉnh đăng thông lưu tới Camau cho đến nay, coi cái cảnh tượng Camau đã trở nên một tỉnh thành mới nữa.

P. K. X.

Quan Nguyên-Soái Le Gallen trở lại Nam-kỳ

Ông Le Gallen là quan Nguyên-Soái Nam-kỳ đã quá gian chiến Paul-Lecat dạng qua trùng nhậm xứ Nam-kỳ ta. Ngài đã xuống tàu hôm ngày 25 Janvier 1920 rồi. Có quan Đẩu-Phòng-văn là ông Beneyton tháp tùng quan Nguyên soái.

Thề thì, ông Le Gallen sẽ đến Saigon một lượt với quan Toàn-quyền Maurice Long.

Chúng ta xin chúc cho nhị vị Thượng quan vượt biển bình an.

An-hà Nhựt-báo

Ngày tết Annam

Buồn vui cũng lại lòng ta,
Đêm đông hầu vắng thì là ngày xuân.

Một năm có 12 tháng xây qua xây lại cũng cùng năm. Năm nay thêm 1 tháng là 13, lại lại đã thấy tết. Vậy thì 12 tháng có một lần tết sao mà hề gần tết thì nhộn nhựt, kẻ sắm áo quần, người mua giày vớ, mua rượu mua trà, sửa sang nhà cửa, rồi ít bữa đã mừng vui, lần lần tới vậy; ừ, thế thì mình sống được 80 tuổi, thì đã biết tết 75 lần, sao mà năm nào cũng vội và mà lo ăn tết?? Sự ăn tết cũng cho là phải, vì trong cuộc sống, nông, công, thương, quanh năm phải lo bốn phần không có rảnh rang mà đi thăm viếng bà con cho nên hề mừng năm rồi (là tới tết) nghỉ ít ngày mà đi thăm viếng nhau là sự vui chung.

Còn trẻ nhỏ thấy gần tết thì vui, mừng là vì chúng nó còn nương dựa nơi cha mẹ không lo dư thiếu, duy có lo đòi sắm áo, sắm quần vậy thôi. Ấy vậy sự vui mừng là phần của trẻ con thơ ấu. Phận tuổi tát tướng có khi nghe tới tiếng tết thì bất buồn, vì tháng ngày dục đã, tuổi chất càng cao cái già theo bên gót, có lẽ nào mà rộn ràng đua tranh ăn tết. Tôi nghiệp thì thôi như người nghèo, cũng chạy tiền ngày, vay tiền tháng, mua giấy tiền, vàng bạc, giấy áo giấy bông đăng đốt cho ông bà, tưởng lại ông bà không lãnh, mà mình đã lãnh mới nợ rồi, qua giêng công lưng giao uổng dăm sương mà trả nợ liền khiến bày đặt. Than ôi! làm như vậy không hụt trước thiếu sau sao cho được! Ấy là phận nghèo. Còn nói chi mấy ông hào phú một cái tết xài lãng phí biết là bao nhiêu mà kể, như thế mua pháo... mua cam, hồng,

nhân, nho, trà rượu còn đó mặc thì là vào nho xuyên, nhiều, hàng bắc, hàng tàu, hàng nhựt, rồi tất các thứ hàng, nước nào cũng sắm. Ấy là điểm làm giàu cho chợ. Lễ thì thấy tết phải buồn, phải đau đớn cái lương tâm mới phải, vì trong Nam-kỳ ruộng vườn nhà họ thành mậu, mà cuộc buôn bán mình lạnh tanh lại thêm chất tuổi vào mình; xa trời gần đất, vậy mà có chỗ nào mà hơn hờ ăn chơi, kẻ không tiền cũng rảnh, người có của lại tranh xài, bỏ quên câu: AN LẠC TU PHÒNG HOẠN BỊNH THỜI. (An vui tua ngựa khi bệnh hoạn) Đương-kiểm nước nào mà ném đặng cái ăn mình, thì không có xài lãng phí, duy có cùng năm tới tết, thì nghỉ một ngày khép cửa lại, ăn uống với nhau thì đủ.

Vậy chúng ta đã nhien đặng nhiều cái mùi văn minh rồi có khi đến tết cũng bỏ cỗ lệ xưa, ước ao mấy nhà thủ cựu bớt xài, để dành tiền chung lo buôn bán kiếm lời cho con cháu nó ăn học tới Cao-đẳng-học-đường. Được như vậy còn vui hơn là để đua nhau mà ăn tết.

(Mỹ-tho) Xuân-Ngươn

Hoàng-ân

Bức Hoàng Thượng Nam-Trào ta mới hạ chiếu bang Kim-Tiến và Ngân-Tiến cho các vị trong Nam-kỳ ra dự lễ Chợ Phiên Hà-nội

Đặng bang Kim-tiến tam hạng:
Ông Trần-ngươn-Lượng Tri-Phủ.

Đặng bang Ngân-tiến nhứt hạng:
Ông Nguyễn-đắc-Danh,
Ông Võ-hiếu-Đề,
Ông Nguyễn-hữu-Sanh,
Ông Nguyễn-tử-Thức,
Ông Trần-quang-Xuân,

Ông Nguyễn-ngọc-Chúc,
Ông Phạm-ngọc-Bình,
Ông Ngô-văn-Huê.

Bồn-Báo tậm kính dôi lời mừng cho
chư tôn*đặng thêm phần danh dự.

An-hà Nhật-báo

Bàn về việc tranh thương

Cách mấy tháng nay khắp cả Nam-kỳ bị lời khi thị của nhật báo «Huê-Kiểu» và chệc «Lý-Thiên» có nhiều ông đem hết dạ nhiệt thành hiệp ý nhứt tâm quyết tranh thương mà tẩy hận cho con cháu ngày sau khỏi làm nô lệ khách kiều cư. Có nhiều tiệm lập ra chưa đặng mấy ngày đã đóng cửa than rằng: tại đồng bang chẳng mua bán với nhau nên tranh không lại chệc, người lại dị nghị rằng tại tiệm Annam bán mắc nên chẳng dám đến mua. Thấy vậy chư ông ngả lòng. Nhiều ông chức trong quyền cao chí muốn tranh thương lại đồ thừa rằng tại phần sự buộc ràng khó bề thi thố. Bớ đồng bang các đấng cao minh hảo tâm ôi! Nếu mỗi ông đều luận vậy mà ngả lòng thì chư ông đành để cho con cháu làm nô lệ đời đời kiếp kiếp hoài sao??? Từ khi ta tranh thương tới giờ cả muôn ngàn chệc Lý-Thiên khi thì hoài, chư ông ngả lòng há chẳng hổ lắm ru! Và việc tranh thương có hai lẽ, một là thắng hai là bại thương lẽ. Xét kỹ lại thắng bại cũng tại ta. Tục rằng: bên quân hơn thắng trận. Nếu tranh thương phải kiên tâm trì chí ta phải quyết đoán tiên liệu thế nào cho ta toàn thắng. Tại ta nộ bất cấp lượng bề chạy mau thì phải vấp. Ấy vậy việc tranh thương phải

tính lâu năm chầy tháng phải có quyền, có nhiều tư bản, phải bài buổi mà rước khách. Thử xem cũ chi việc buôn bán của người Langsa thì rõ. Tớ xin chỉ cuộc tranh thương của đồng bang tại tỉnh Vĩnhlong cho chư tôn rõ: một tiệm café restaurant kia có người phụ sự là thầy ký Chính bút toán rất phân minh, người trong tiệm rất chiều hiền đãi sĩ, ai ai cũng đều yêu mến quí khách tới lui nườm nượp, cái gương như vậy có đáng kính đáng phục không? Kia là thầy Đỗ-văn-Thới con nhà cự phú tại chợ Ngã-tur đương làm Thơ ký sở ngân khố Saigon mới xin từ chức hôm đầu năm tây này về nhà mà tính việc tranh thương. Người quyền tước tính việc tranh thương như vậy coi có đặng không? Ngặt một điều là trong bụng thì ham quyền tước, ngoài miệng thì làm bộ nói muốn tranh thương, nói cho qua buổi, bàn tới bàn lui rồi cũng theo ba thằng chệc, vậy có đáng buồn không? Tư bản có ông thông phán hồi hưu quí danh là Nguyễn-văn-Nui xuất tư bản 200,000\$00 đương lập hãng xe hơi, cất tiệm lúa, đóng ghe chài, sắm tàu giắc ghe chở lúa, nếu công việc làm rồi thiếu thì ngài xuất thêm nữa, mới nghe ông Nguyễn-thới-Bường đương tính lập tiệm cạo đồ xuất tư bản 50.000\$00 còn đương kêu thêm phần bù. Cuộc tranh thương tính dặng như vậy coi ta có toàn thắng không? Coi chệc có sợ ta không? Nói tắt bất kỳ là tiệm chi đầu nhỏ đầu to tính tranh thương với chệc phải quyết đoán cho toàn thắng, tính lâu năm nhiều tháng, phải có nhiều tư bản, người buôn bán phải từ từ bài buổi mà rước khách đầu bực sang hèn cũng phải đãi người là hàng quí khách, mua bán phải ỷn thua từ phân chẳng nên dục

lợi cho nhiều. Nếu buôn bán mà ít vốn, bán mất, hạc đãi người, thì lỗi ấy tại mình mà trách lại người, nghĩ có đáng buồn không??? Các lời ngu luận, cúi xin các đấng hảo tâm niệm tình dung chể.

Kỳ sau luận tiếp

T. T. P.

M. Phan-xuân-Lang Vinh thăng chức Thơ-Toán

M. Phan-xuân-Lang là Ký-lục địa-hạt giúp việc đã thâm niên tại Tòa-Bổ Cantho, tánh hạnh hiền lương bề cử chỉ chơn chất lại lâu thông bút toán.

Mới đây có lời nghị ngày 24 Janvier 1920 của quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ ban hành cho M. Phan-xuân-Lang làm chức Thơ-toán tỉnh Cantho (Comptable de la Province).

Thấy vậy ai cũng mừng cho M. Lang đặng lòng tin cậy của nhà nước.

Thân bằng cổ hữu mừng, lẽ nào M. Lang lại không vui sao! Bởi vậy: nên chiều thứ bảy 31 Janvier 1920, M. Thơ-toán Phan-xuân-Lang có trần thuyết một cái hi tiệc tại nhà của thầy ở Cái-răng mà đãi viên quan chức sắc.

Thật là hi lạp cộng tình nên gần trót 50 vị, các ty các sở đồng đến vui vậy tiệc ngọc.

Phận tôi đây cũng hết lòng mừng và khen ngợi cho bạn lành Phan-xuân-Lang: Hữu DANU NHỊ ĐẮC VỊ, RỜ NANG RÀU TỐC VỚI NON SÔNG. Khả hi khả hạ...!..

Xin tặng luôn một bài thi như vậy:

Trời tây mưa móc đượm phen này
Thơ-Toán mừng thấy gặp vận may
Trận bút phải thời đầu nhạc trí
Trường văn nhấm cuộc chẳng đua tài

Mười năm đèn sách đã nên mặt
Một hội công danh dễ mấy ai
Áo gấm xuê-xoan chữ phỉ dạ
Râu mây vện về phân râu mây.

Bá-Đại khời đề

Mời tẹ rất lớn

Tôi hằng thấy có nhiều làng thường khi nhứt trình của vị nào bất luận, khi biền Tổng giao về cho làng thì để năm tại nhà chú thôn, hoặc chú bộ năm mười bữa, có siêng thì sai dân thường xuyên đem tới, bằng làm biếng bỏ lửng tới hai ba kỳ sẽ đưa một lần cũng có, hoặc ai muốn coi xé ra coi cũng đặng, ấy là nhứt trình của người ta mua có tổn tiền, mà còn không kể tới không sợ lỗi.

Thôi, nói gì nhứt trình của làng mua khi nào tiếp đặng rồi thì mau mau xé ra làm bì gói thuốc hút, hoặc dùng mà gói đồ khác vân vân, không hề khi nào tôi thấy làng mà coi đến nhứt trình gì hết. Bởi vậy nên lúc này là lúc cạnh tranh quyền lợi cùng khách kiều cư, cũng vì một sự chúng nó khi thị Annam ta là đồ mang ri mọi rợ. Phường đầu trí, nam mang từ, ai là chủng tộc, ai là giống đồng có đáng buồn, đáng giận hay không, mà có nhiều làng không hay gì hết. Cứ tới lui giao thiệp với chệc hoài có hay có thấy gì đâu mà biết, có coi đến nhứt trình đâu mà thấy đều lợi hại, chỗ nhục vinh, ngổ ngáy kho kho có thức thức gì đâu mà biết, vậy nên ai có đến rờ bìn hiệp mà lập tiệm kia hàng nọ thì lại hỏi làm chi vậy, có cất nghĩa cho rành thì lại nói Annam làm không lại khách trú, rồi bỏ qua không cần đến việc gì hết.

Cứ ôm tư bản mà bi bả với ba chú

khách hoài hồ lắm bớ mấy ông ơi, thật là người như thế, chắc là hữu nhân vô châu.

Cũng vì một sự không cần coi đến nhứt trình mới ra như thế, đá mình không coi thì chớ lại dùng mà làm bị thuốc, hoặc gói đồ cho biệt tích số nhứt trình, người khác có đau mà coi, thật nóng tiền công nhơn quan cho làng xuất mua nhứt trình hết sức.

Lời tôi luận dịch xất ra đây thật quá có như vậy, không hề gian dối chút nào, mấy ông hương hay hãy bắt nhứt trình ôi! Thật là mấy ông làm như vậy là mỗi tẻ rất lớn cho kẻ hậu lai lắm đa, xin ăn năng lại, bằng còn y thời củ vậy nữa tôi sẽ đăng báo cầu thấy hay, hốt thuốc bệnh tẻ, cho các ông uống, họa may Lương-Dược khổ-khẩu lợi-ư-tĩnh chẳngtẻ lắm! tẻ lắm.....!

Phú-Sơn Cai-bè

Phạm-kim-Chi

Cáo bạch

Kính cùng Lục châu chư quân tử rờ nhà in ngành của nhà In Hậu giang (Imprimerie de l'Ouest) bấy lâu lập tại Châu-Thành Bạc-liêu nay đã dời về Cánhơ rồi.

Vậy chư tôn ai muốn mua sách giấy, viết, mực, hoặc là muốn in thiệp, thơ, tuồng truyện văn văn... xin gởi ngay cho M. Trần-đắc-Nghĩa chủ sự ân-quán Hậu-Giang tại-Cánhơ mà thương nghị. Giá cả tẻnh nhẹ hơn các nơi.

Nhà in Hậu-Giang Kính cáo

Cấp bằng thuyền bỏ

Vì lời nghị quan quyền nguyên-soái Nam-kỳ ngày 21 Janvier 1920.

Bổ ông Phạm-văn-Tươi Đốc-phủ-sứ đang ngồi tỉnh Giadinh đi tòng chánh quan chủ tỉnh Rachgia (tòa bố)

Giải chức cô Phạm-thị-Can số 141, mục thiết thọ hạng sáu Cholon, vì bề trễ công việc.

Bổ cô Đoàn-thị-Mười, số 188, mục thiết thọ hạng sáu, đi tòng quan chủ tỉnh Cholon thế cho Phạm-thị-Can bị giải chức.

Chấp đơn thấy Ng.-v-Tổ thơ-ký thí sai tam hạng thuộc sở Tân-đảo và tòa-bình xin thôi.

Cấp bằng thấy Ng.-v-Tánh làm thơ-ký học tập lương chung niên 240 \$00.

Cấp bằng thấy Ng.-v-Quy làm thơ ký tạm lương chung niên 228 \$00 thế cho thấy Ng.-v-Tổ xin thôi.

Cấp bằng thấy Dang-Tai làm thơ-ký học tập tạm, lương 285 \$00 thế đầu cho Ông-Hoa bị cách.

Bổ ông Ng.-v-Vĩnh Đốc-phủ-sứ Cánhơ qua giúp cho các quan Thanh tra Thuộc-địa.

Bao nhiêu ngày giúp việc ấy, ông Ng.-v-Vĩnh được hưởng phần tiền phụ cấp y như đã định trong lời nghị ngày 22 Février 1902.

Vì lời nghị quan Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 27 janvier 1920

Quan Đốc-phủ-sứ, Nguyễn-đăng-Khoa ngồi quận Omôn (Cánhơ), đổi đi tòng chánh quan Chủ-tỉnh Sadec.

Quan Huyện nhứt-hạng Trương-văn-Nga, tại Tòa bố Sadec, đổi đi ngồi quận Omôn (Cánhơ), thế cho ông Nguyễn-đăng-Khoa.

Quan Phó nhứt-hạng Nguyễn-ngọc-Huy

ngồi quận Thái-bình (Tây-ninh), đổi đi tòng chánh quan Chủ-tỉnh Chaudoc (quận Châu-thành) thế cho ông Phó nhứt-hạng Trần-cửu-Trưởng, đã qua đời.

Quan Huyện nhứt-hạng Võ-văn Bửu, tại Tòa-bố Tây-ninh, lãnh nhậm Chủ-quận Thái-bình, thế cho ông Phó Nguyễn-ngọc Huy.

Quan Huyện nhứt-hạng Phan-thanh-Trà, ngồi Chủ-quận Nhà-bè (Giadinh), đổi về Tòa-bố Giadinh, thế cho quan Đốc-phủ Phạm-văn-Tươi, đổi đi chỗ khác.

Quan Huyện nhứt-hạng Nguyễn-văn-Vân, Chủ-quận Cao-lãnh (Sadec) đổi đi ngồi Chủ-quận Nhà-bè (Giadinh) thế cho quan Huyện Phan-thanh-Trà.

M. Dương-văn-Sáu dit Thân, thơ-ký nhứt hạng, tại Tòa-nhứt đình Hiệp-lý, đổi đi tòng chánh quan Chủ-tỉnh Trà-vinh thế cho M. Trần-thiên-Thành đổi đi chỗ khác.

M. Phác-văn-Tuất, thơ-ký học tập, tại Tòa-nhứt đình Hiệp-lý, đổi đi tòng chánh quan Chủ-tỉnh Mytho, thế cho M. Võ-công-Cần, đã dặng lãnh phần lưu-tri.

Hì Tin

Bổn quán hay dặng tin mừng rằng: ngày 31 Janvier 1920 Madame Bích Chánh thất của M. Bích Thơ ký Toà-Bố Cánhơ đã hạ sanh dặng một đứa con trai tươi tốt

Ngày 2 Février chánh thất của M. Lợi Ký-lục sở Tàu Tục-Tỉnh Nam-kỳ đã hạ sanh tại nhà Báo Sãn Cánhơ dặng một gái rất phương-phí.

Bổn quán kính lời mừng cho M. Bích và M. Lợi gia môn hữu hạnh và chúc cho Madame Bích và Madame Lợi cùng 2 trẻ mới sanh dặng vạn sự an vui.

AN HẠ NHỰT BAO

Thơ không niêm

Thơ-Dông le 25 janvier 1920

Monsieur Võ-văn-Đài maire du village de Thới-Dông, Canton de Thới-Báo. Cantho.

A Monsieur le Directeur Gérant du Courrier de l'Ouest à Cantho.

Kính thăm ông mạnh cầu chúc cho ông buồn may, báo đất, số xem nhứt-trình càng tăng thêm, xin ông coi khoản nào trống, làm ơn ấn hành vào An-hà Nhứt báo, một việc tôi tỏ sau đây, tôi đợi ơn ông ngàn ngày, là việc hữu ích cho bộ hành đi xe hơi.

Ngày kia tôi có việc đi Cánhơ, từ Omôn đến Cánhơ, giá bộ hành trả 0\$60, tôi đưa cho tên Biền là Contrôleur 1\$00 nói không có bạc cất phôi lại, biền đợi đổi tôi đợi cũng lâu, gấp đi hầu, hơi đau mà đợi, hết ngày giờ, (ngày giờ là vàng là bạc) sáng tôi quen với tên Chauffeur Chiếu xe đó là tên Sanh dit Đồng tôi có với nó rằng, tên Biền còn thiếu 0\$40, nó đổi rồi đem lại nhà Monsieur Giáo Máy giao cho tôi. Tên Biền chịu, mà nó không đem trả, cách 1 tháng tôi đi Omôn đến Cánhơ với M. Vĩnh commerçant Omôn cùng tên Biền này làm Contrôleur mà đi góp tiền chiếc xe khác, tôi biếu nó trừ nó không chịu trừ, tôi bèn hỏi thăm nhà M. Ba-Si là chủ của tên Contrôleur Biền trước là đến viếng bạn đồng bang và chúc mừng, nay đã có mối tranh thương cùng khách-tru, sau xin tỏ việc tên Biền cho M. Si hay (là tôi có ý cho M. Si kêu tên Biền mà hỏi, và sửa trị tên Biền hoặc đuổi, hoặc truất tiền công và dạy nó phải trả 0\$40 lại cho tôi. Thì tôi cũng không nỡ thò tay lấy 0\$40 lại chắc tôi cũng cho tên Biền luôn. Thà cho chẳng thà bỏ vô cơ.

Khi tôi bước vào nhà M. và M. Sĩ chào hỏi rồi tôi xin lỗi mà tỏ sự tên Controleur Biển cho M. và M. Sĩ hay, thì 2 vợ chồng đều trả lời với tôi rằng: «Tên Biển nó dưng của bộ hành như vậy nhiều lần người ta đến tỏ với tôi, tôi thôi lại, nó ăn quen cứ vậy làm hoài, vợ chồng tôi cũng không muốn cho nó ở nữa», lại than rằng: nó làm như vậy hoài thì bộ hành ít đi, thiệt hại cho vợ chồng tôi, vậy thì thấy đi thừa nó dưng có ngại mich lòng. Tôi vâng lời về làm đơn gửi vào phòng quan Biện-lý Cantho còn chờ lịnh.

Thật đáng khen vợ chồng M. Sĩ không phải như người ta, công bình lắm có công thưởng có tội trừng không hề binh vị, nên việc có 0\$40 mà không bỏ qua, vợ chồng biển tôi đi thừa 1 tên bạn của 2 vợ chồng, song vì luật đồng bằng tôi chớ nệ cứ việc đi thừa.

Chớ chỉ vợ chồng M. Sĩ như người ta mà bỏ qua việc nhỏ mọn như thế thì kêu tên Biển mà rầy la như tôi đã nói trên đây, thì tôi khỏi nhọc viết đơn mà dấu cáo tên Biển.

Ở được lòng dạ ngay thẳng như vợ chồng M. Sĩ vậy, thì 1 ngày bộ hành đi xe hơi thêm đông, 1 ngày lời ít chực đông, lâu ngày chắc quá muốn.

Đáng khen! Thiệt đáng khen

Le maire de Thới-Bông...!

Ký tên: Đài

Ai tín

Bổn-quán lấy làm buồn bã mà hay tin chẳng lành rằng: bà NGUYỄN-HÀM-HY sùng phụ, mỹ danh *Hồng-thị-Sang-dite Tư*, linh nhạc mẫu của ông Nguyễn-phú-Quý, Phó Tham-biện Soctrăng lại là lịnh ngoại-tổ của ông Nguyễn-phú-Xuân

và ông Nguyễn-phú-Khai, đã từ trần hôm ngày 23 Janvier 1920 tại Soctrăng, hưởng thọ được 76 tuổi.

Cuộc tổng chung đã an bài hôm ngày 26 Janvier 1920 tại Soctrăng.

Bổn quán kính phân ưu cùng quan lớn Nguyễn-phú-Quý và hữu quyền và cầu chúc cholinh hồn bà hương phước thiên đàng tiêu diêu khoái lạc.

AN HA NHUT BAO buy luy kính điều.

Tin buồn

Bài Ai-diệu của M. Trương-quang-Tiền đọc tại phần mộ của ông Phan-quang-Huy, xã-trưởng làng Tân-Khánh Sadéc, ngày 25 Janvier 1920

Hôm nay: hiện diện có viên quan chức sáo cùng có bác rất đông, tôi chẳng qua là phận con em, vậy xin cáo lỗi khép nép đứng gần địa huyết của chú xá đương niên, phân tỏ vài lời ai-diệu, gọi là giờ chốt mà viên quan, hương chức tân cựu cùng sau nữa là tôi, còn trông thấy đáng cái quang-tái. Tôi đã bày cái ngu kiết ra minh mục, thì chỉ là lấy trong gan tức đấy thôi, vì chưng: từ ngày tôi thuyên bỏ lại nơi này, đến nay đêm chưa quá bốn-trăng, dưng ấy xin chớ ông cũng sáng ý cho rằng: những lời mà sẽ tỏ trên đây, chưa phải cố lòng tưng vị

lãng thật: chú xá Phạm-Đại-nhơn là một người tánh chất ôn hoà, trí tài cao thượng, bình sanh chỉ lấy cái chủ nghĩa tinh thành làm căn bản, chẳng một giờ nào, một buổi nào mà đã thấy đối hai. Trong đời với họ hàng thì chú tận tình sốt sắng; ngoài giao cùng xã hội, thì người kết dạ oân chuyên; trên chạ mich một ai, mà dưới lại đầy công phủ hỷ. Trong buổi đương niên hành chánh

chẳng chút lẩn kiêu, đã thấy ai là kẻ bán hàng, thì lại lấy lòng hơn mà cư xử. Kia vừa nghe người hữu sự thì trong cùng phang lo hiện, mà bề ngoài đất chẳng hén chơn, cho hay hoặc thọ cùng chẳng thọ ân gì, cang chỉ dụng cái nghĩa đường đường mà xử xong cùng thế; nọ mới đối diện cùng ai một lúc, thì chẳng những giữ trọn cái tình chơn mure mà lại rất kính thành.

Thủ lễ ít ai đương, đầu câu ngôn luận đầu lối tự do cũng chưa hề sai thất. Lại như muốn sự: hoặc hòa huân, hoặc cấp cần, hoặc đã đến thế nào, thì lúc người lai vach phượng chàm mà tính cho toàn hảo, dường như đã sẵn cái chương trình xử thế, ai là người tri kỷ thì thấy khen là túc tri đa mưu. Bổn mười năm hằng giữ một lòng tin, cho đến ngày nay là ngày vật hoán tin đi, mà thiếu tưởng người còng ghi lòng khắc khấn.

Than ôi!!! Ai trọn ngũ thường như thế, mà đến nay quyền xã-trưởng mới chung niên, hưởng thọ chưa quá bốn mươi ngoài, lại phải tắc nợ trần, khiến cho non nước lở, công danh dưng lãng nhách chốn nha môn!

Chú xá ôi! Hôm nay chú ở an nơi chốn dạ dài, mà chẳng đoái; kia mẹ già, kia vợ yếu, thân thơ dựa cửa người trông; nọ mợ ký, nọ giầy hăn, sẵn sượng đòi cơn như đổ luy! Đau đớn bấy! Bấy con thơ ngơ ngáo, mấy âm dương bao nả gấp phan liã. Nào nong thay! Lốp cháu đại chích chiêu, dò tạo hóa khéo là đưa lệ thế! Từ ngày mang bệnh ngặt, thuốc thang hao tổn biết là bao; đến lúc già trần ai thấy bóng chửa chuyễn chi xiết kể! Ai hay: số phận gì đen bạc, nghĩ vì đâu mà lánh chốn bụi hồng, phải tất miệng đánh chung ngành mặt trông về cõi thọ.

Tiếc thay! Người đồ vắn đồ chết, lẽ thì còn nhiều hưởng phước trăm năm, có chi: đang sôi sắng sự đời, phút chót mấy thiên cơ xuôi gảy ránh. Đến đây: đầu đầu cây cỏ, cỏ cây đường khóc thắm, thế mà người người ai chẳng chảy gan phiền; một cuộc bể dâu, đời đổi lệ làng trong nháy mắt.

Than ôi! Kịp phù sinh vắn gió, những bao nhiêu công cang, chừ trăm năm, ba tất đất lấp vùi! Thăm bấy! Chiu mấy lúc nào nong, đành muốn thuê hai phang trời ly biệt. Bóng quang âm chói rỏ, lẽ thì phải tươi phải đẹp, có chi rồi lạnh ngát bởi linh quang? Vội băng-tuyết dưng đà, tưởng khi đã êm, đã thắm sáu chi lại bòn hòn kia địa huyết????

Trên còn cang ngọc bể! Ngải tau khang ngải đã dưng rồi. Dưới lệ thủy vàng chiêm tinh tri kỷ tình thời hết kể!

Trách là trách! Chiếu đất mắng trời chỉ vội lấp, xôn xang tôi mấy khúc bán lòng son! Tay trí si mạng vong, để cho dứa ngầy dứa diếc; dứa đại dứa khờ, ở lại choán đất trần cho quá uổng! Thương ý thương biển hệu von thế khôn bỏ quá, hạt bèo ai chín xuôi lạc hồn mai, dưng dưng rồi dưng, khiến cho: kẻ thương kẻ nhớ kẻ đợi kẻ chờ, ngói ngành ngó trời vàng ôi rất thắm! Nhưng xét kỹ: như mây Tuân-huân xây hòa huân, thì hồi làm trăm năm ông Bành-Tổ dưng mấy đời? Bằng mà: số tạo hóa vội bời, đi lại, ba mươi tuổi thấy Nhan-Hối xong một kiếp. Hôm nay: chú xá đã an nơi phần mộ, lẽ cố nhiên nào có biết sao phải? Cho hay: vì nặng chữ đồng tâm, mà khá tưởng: số Nam-tào khôn thế cái. Vậy cui xin viên quan cùng hương chức tân cựu đồng chung ý cùng tôi, trước cầu cho người sanh thuận tử an, tiêu diêu tự tại.

sau phân ưu cùng bà con cô bác đã chẳng may rơi tụy vì người.

Trước khi dũe lời, tôi xin kết một bài ai-diệu, gọi là khắc cái kỷ niệm vào tấm lòng người mạng bạc, hôm nay đành vui chốn dạ đài.

Sóng gió vì đâu dậy đất bình?

Sao đời vật đổi ngiê mà kinh!

Công danh nửa phút thành tro bụi

Sự nghiệp ngàn năm phôi sạch sành

Tất đất rấp chôn người mạng bạc

Cơ trời khéo hạn kịp phù sinh!

Nhớ lời giao tế khôn cầm lụy

Mượn giấc chiêm bao họa thấy hình

Thuyên-bổ

Bởi lời nghị của Quan Nguyên-Soái Nam-Kỳ ngày 27 Janvier 1920, Quan lớn Đốc-Phủ sứ Nguyễn-dăng-Khoa chủ quận Ômôn đối về Tòa-Bố Sadec; Quan-Huyện Trương-văn-Nga ở Sadec đối về trấn nhậm quận Ômôn thế cho ông Nguyễn-dăng-Khoa.

Bổn Báo kính chúc cho quan lớn Đốc-phủ-Khoa và lịnh phu nhơn đi đảng đảng bình yên quới thể, đến xứ người cho đảng vạn sự như ý.

Luôn dịp Bổn-Báo cũng kính mừng quan Huyện Trương-văn-Nga và bửu-quyển và cầu chúc cho ngài đến trấn nhậm quận Ômôn cho đảng muôn đều hạnh phúc.

An-Hà-Nhựt-Báo

Quĩ kế của chệc, khá dè!

Có tiếng đồn đãi khắp quận, tuy tẻ báo chưa tạn mắt thấy, mà thiết nghĩ không lẽ không lừa mà có khối, rằng

chệc rảo khắp tổng làng mà mua lúa, chẳng hạn lúa ước hay khô, dơ hay sạch, mà giá mấy cũng mua, mua đến 170, 180 một trăm giạ. Thấy đảng giá ai ai cũng ham bán, mà đến chừng đem bạc ra xài thì trong 170, 180 đó may đảng 50, 70 giấy bạc cùng bạc thiệt còn kỳ dư bạc giả và giấy giả. Lại có chỗ bán cũng giá đó mà chừng trả bạc chệc lại làm bộ trả dư 5, 10 đồng chủ bán thấy dư mau mau hốt cắt. Cũng nữa thiệt nữa giả. Quyết kế của chệc vậy đó xin Đồng-Bang khá dè, khá dè cho lắm dè!

Công-Luận

Theo lời của Quĩ-báo Công-Luận thuật trên đây, bốn báo cũng nghe rõ một cái quĩ kế của chệc mới gặt Annam takhông đây một tuấn nầy.

Sở là: tại làng Thanh-Hòa Trung-Nhứt (Long-xuyên) có một bà già tên là T.... bán cho chệc một trăm giạ lúa giá là 180\$. Sau khi đóng lúa xuống ghe xong-xui, chệc đem bạc lên nhà trả cho bà già, chệc bày quĩ kế, xia bạc rồi chống cạo lại là 9 cạo nói mỗi cạo là 20\$; song cạo nào chệc cũng đếm cho dư 2, 3 đồng dè đó. Rồi chệc giả ý bước ra chỗ khác uống nước, ăn trầu, lại bảo bà già đem bạc coi lại cho đủ chín cạo mỗi cạo là 20 \$ thì đủ số 180\$. Bà già đếm 2, 3 cạo gặp cạo nào cũng dư 2, 3 đồng, mừng, tưởng là chệc lắm rồi, bèn nói: à đủ rồi, chú tài phú uống nước ăn trầu đi. Chệc đắc chí nói chuyện lơ là đôi tiếng rồi xuống ghe nhỏ sào chèo đi mất. Khi bà già coi lại thì dư đảng 24\$, có ý mừng... Chừng xem xét lại kỹ càng, bạc diếc, bạc giả trót 2 phần trong số đó. Bà già tri hô lên, ai nấy chạy đến bèn báo cho Hương-quản hay theo nà tróc tòi chệc đó, thì ghe nó đi tới rạch

dưới là Rạch Bắc-vàng, Hương-quản theo kịp bắt bởi nó, nó nói khô g phải bạc đó của nó trả cho bà già. Xét ghe nó đảng 400\$ toàn là bạc thiệt. Chàng biết sao mà làm tội có dẫu; vì khi trả bạc không chứng cứ với ai.... Bà già ứ lý phải chịu, cũng bởi tại mình không cẩn thận mới ra như thế.

Ấy đó, quĩ kế của chệc khá dè, khá dè, bớ Đồng-Bang.

An-Hà

Nhà sập tại Bình-Đông

6 người vong mạng, 18 người bị trọng tích

Tại Bình-Đông (Cl. lớn) hàng buôn bán lúa Allatini cất một cái nhà lớn rộng mình mông để trữ lúa. Việc làm đóng đảo, có trên 50 thợ và cu-li giúp việc tại đó.

Ngày 28 Janvier 1920, lúc 4 giờ rưỡi chiều thỉnh linh nhà đang cất vung sập xuống dè chết tại trận 6 người cu li, còn 18 người bị trọng tích. Lập tức điện mấy người bị bệnh vô nhà thương cứu cấp.

Quan còn đang xem xét coi lỗi ấy ở lại mà sanh đều tai biến như vậy.

Khuyến-Nữ học ca

Trong che chờ một loài khí huyết,
Đầu nữ nhi cũng biết tôn thân.
Thảo ngay vốn sẵn thiên chân.
Bời khuyên học lấy cho cần thì nên.
Xưa Chiêu-quân giốc an nghiệp lớn.
Thân ngọc vàng bao quân dặm xa.
Lợi cho xã tắc tồn gia.
Tiên nhơn nào tiếc tóc da bao giờ.
Gái Đê-Oanh vưng thơ chước tội.
Cửu phụ thân ra khỏi tử tù.
Đầu thơ lấy sữa nuôi cô,

Ở hiền ngộ lại báo cho dân hiền.

Ngay với nước vì nên tươi tốt.

Thảo cùng thân há sỡ trái lành.

Tay rằng chực phận nữ sanh.

Gần công nữ học nên danh nữ tử.

Nay bữa gặp cõi đời mở mới.

Người nười làm bước tới văn minh.

Trước giới đức hạnh cho tinh.

Chữ nho, chữ pháp, chữ mình phải hay.

Phép nữ học đạo thấy trước chánh.

Lấy công, dung, ngôn, hạnh làm đầu.

Công như Tô-huệ mới mẫu.

Đội nên tơ gấm vưng tâu chín-trông.

Dung, Ngọc-Chân cũng không mấy kẻ.

Khiến mẹ cha rạng vẻ môn-mi.

Ngôn như Tạo-huấn cũng kỳ.

Đem lời hùng-biện dài vì tiểu-lang.

Hạnh như thế Mạnh-quang lực như.

Kinh chống thường án cất ngan mây.

Tiếng khen còn để đến nay.

Hỏi trong phu đức là thấy nữ sư.

Lại khuyên học sử thơ cho đủ.

Sách mới vừa sách cũ muôn kho.

Cổ là kinh truyện thông nho.

Mới là cách tri địa đồ vệ sinh.

Thương toán học cho tính mọi sự.

Suy dịch làm quốc ngữ chữ ta.

Tiện cho con trẻ dờn bà.

Đều là tấn hóa đều là phổ thông.

Vì chưa đảng nữ trung hào kiệt.

Chức liễu bỏ là nết tưng quân.

Bủ đều mình-dức tân-dân.

Suy ra giúp đỡ đảng phần chống con.

Nười mà biết lẽ khôn mới học.

Lấy văn-minh đối tục giả mang.

Ngu hèn lại hóa khôn ngoan.

Thờ cha biết thảo, làm con hết lòng.

Khi xuất giá thờ chồng phải đạo.

Riết tẻ gia biết thảo công cô.

Kiểm cần trình thực giữ lo.

Mặt hùng là đích đủ đến dạy con.

Đạo ba theo đã tròn một tiệc.

Mục tám điều cũng biết công phu.

Huyện bình trị đã tể tu.
Chánh thành tri cách suy dần đến nơi.
Học thì dặng cùng trai bình-đạo.
Kia vô dãi cũng chẳng xa đầu.
Tiếng truyền khắp cả Á Âu.
Phần son mặt trắng mây râu má hồng.
Vô-vân-Chấn Cù-lao-mây (lục)

LỜI KHEN THUỐC Vạn Linh Tế

Truong-lac (cantho) le 4 janvier 1920

A Monsieur Trần-dắc-Ngĩa

Quản-lý ăn quán An-hà

Kính thăm ông chủ Tiệm Quản-lý An-hà, và quý quyền an hảo, sau này tôi tỏ các việc cho ông rõ:

Nguyên tôi đau đã 9, 10 tháng mà thấy thuốc coi không biết đau bệnh gì, thiệt đau bệnh lạ lùng, ăn ngủ, đi chơi, và hút thuốc điếu cũng dặng làm công việc không dặng, hay mệt, trong mình nhứt nhối mỗi mề chịu không dặng 1 ngày 1 ố m o mất sức nhiều quá, và vàng da, tôi cũng có uống thuốc Tây và Nam cũng tốn bạc chục mà cũng trơ trơ bệnh cũng còn bệnh, tôi lấy làm tức trí quá mỗi ngày đều mỗi xem Báo thấy của ông hiệu là Vạn-linh-Tế, tôi mới gởi cho bà con đến tiệm ông mua thử 4 Tế uống thử coi thiệt quả là quới Được Vạn-linh-Tế, trừ dặng những bệnh tôi nói trên đây, lúc tôi uống nó vô nó trục dặng một bầy Độc-trùng mề và con dặng 15 con, thấy hình chúng càng ghê gớm lắm, và trừ dặng bệnh tả, và bệnh kiết, rất thần hiệu lúc ấy tôi gởi cho bà con tôi mua thêm 6 tế nữa cộng là 10 Tế, thì nội bà con và gia quyền tôi đều dùng luôn qua ít tuần coi lại người nào cũng đều hồi hồn thể tráng kiện mạnh mẽ lắm.

Tôi rất đáng khen ông khéo tiêm thuốc tốt mà bán rất nên công hiệu, thiệt là, Lỗ dụng; Lỗ công, Bá phát; Bá tráng, chẳng sai lời ông dặng báo. Tôi mang ơn ông rất nặng, chẳng biết lấy chi mà đền ơn ông nên tôi kính cáo cùng lục châu chư quân tử, ai có bệnh như tôi vậy hãy xin mua thuốc của quán An-hà kêu là Vạn-linh-Tế, mà uống tôi dám đoan chắc là trừ được bệnh ấy chẳng sai.

Nên tôi xin ngợi danh tiệm ông cho Lục châu chư quân tử rõ mà dùng thuốc thiệt hay.

Kính tặng:

Cựu xã trưởng Mai-tấn-Sử
Village de Trường-Lạc
à Cantho

Rất hiệu nghiệm

Thuốc xức răn

Con người nhờ có răn, để mà nhai những vật thực cho nhỏ, thì ăn vào mới mau tiêu hóa, còn có răn mà bị đau đớn, đá ăn không ngon mà phải giảm bớt sự ăn, thì là mất một điều vệ sanh đó. Cho nên lời tục ngữ Annam có nói: «Thà đau mất chớ thà dất răn»

Vậy tôi có bài thuốc xức răn tổ truyền thiệt là hiệu nghiệm, nếu răn sưng nướu hoặc có mủ, hoặc răn siết, mề, bở, khuyết, thì lấy thuốc ấy chấm vào, chừng nửa giờ thì hết nhức đau. Ấy là một điều có ích, xin biên ra đây:

Da con trắng đốt cháy thành thang (2 chiêm)

Phèn chua dễ sống (1 chiêm)

Đinh-lương dễ sống (1 chiêm)

và một cái mo nan tre đốt thành thang (mo lớn thì nửa cái, mo nhỏ trọn cái) Cách dùng: 4 món tán cho nhỏ rồi

trộn lại, rửa tay cho sạch mà chấm thuốc chà vô chỗ răn đau, còn răn khuyết thì vót một cây xi răn, nhẩn đầu cho là chấm thuốc, rồi nhét vào chỗ răn khuyết tức thì hết đau.

(Mýtho) Đàng-si-Đường

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 14 f 50

Đông-Dương..... 14 50

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và trả bao lại. Từ 7\$20 tới 7\$ 80 tùy theo thứ lúa

Thi tập

BÔNG TỤ THƠ

Bông tụi bông tranh cũng loại bông
Thứ sao đây bỏ thứ sao trông
Hình tròn một vóc như đầu phượng
Sắc đỏ có chia tợ vầu rồng
Nặng chỏi càng tươi màu rựt rờ
Gió đưa thêm động tụi lòng thông
Cho hay vật mơn còn khinh trọng
Gươn: tốt ai mà chẳng ngợi phong.

GỐC CỎI THƠ

Vật chi đều có chỗ dùng hay
Gổ: cỏi công linh găm rất dày
Lúc bữa nghinh ngang năm mặt cát
Khi ôm thứ lớp dễ trên tay
Vào lò hóa lửa hào quang sáng
Khởi bếp thành thang ngục khói bay
Bao quân mất còn cơn cháy đỏ
Liều mình nóng nảy giúp dân ngay

TRÔNG CHỐNG THƠ

Mơ màng dất điệp dầy ngổ không
Trần trọc canh thâu màng nhớ chống
Đoạn thăm vì chàng trượng mắt ngóng
Tương tư dễ thiếp dựa màng trông
Xuân đào dương thuở ong chơi nhụy
Thu cúc nào khi bướm giỡn bông
Trách bầy nhàn ngư tình vắng bật
Mối sầu dễ thiếp ủ mây lòng.

NHỚ NHÀ VÀ TRÁCH MINH THƠ

Tất dạ tư hương đã mới mơn
Nghĩ mình thêm tuổi phân làm con
Song thân già yếu ai nôm sớm
Chín chữ cu lao hồ nước non
Biết thảo cũng như người mất thảo
Héo đon dôi đoan bữa theo đon
Người đời hết bi cỗi qua thời
Chẳng khác trăng kia khuyết lại tròn.

Giang-hương-Nhượng (lục)

Cáo bạch

Có bán cẳng

viết "PORTE-

PLUMES à RÉSER-

voir" ngòi viết

bằng vàng thiệt

cao "PLUMES EN

OR CONTRÔLÉ"

không sét,

không mòn. Có

khâu (AGRAV)

một đầu thabút

viết, còn đầu

kia thì viết chi

(PORTEMINE); có

phụ thêm 1

hộp nhỏ đựng

năm cộng chi

dễ thay. Cây

viết này nếu

gìn giữ xài

mười năm

không hư.

Xin đừng

tưởng rằng cây

viết này giống

theo cẳng viết

năm cái, một

đồng của khách

bán đó.

Mua về, nên
xài không dặng
không xưng
dặng với đồng
tiền thì trả lại
Bón hiên sẽ trả
tiền lại đủ.
Giá một cây
là (có hộp, có
comptegoutie)
4\$50
Mua nguyên lọ
về bán lại càng
linh giá nhẹ
hơn nhiều.

Trừ bán tại
nhà in An-Hà
CANTHO

Bọn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bọn hát xiết Annam đến nay gần đúng 1 năm rồi. Thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, đôi nghia Đồng hào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bọn chúng tôi làm tuồng đóng êm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ở đây, chúng tôi thâm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dựng một bọn hát xiết khi cụ suong tức như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: bắt cầu lợi chữ cầu danh, muốn lập thêm bọn hát xiết của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tuồng chọn người cho thuần thực ngó ngoai bang trông vào may mà dựng đẹp mắt ngợi khen, thì tiếng thơm cũng bay lầy cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghệ chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bọn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp luận tài oap dụng và hườn công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà bàn luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites à

Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Nam Bắc Ái

Kính trình cùng quý vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mùn (Essence de menthe) hiệu Lò-liên và các thứ xà-bông.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lè.

Người Quản-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ở nơi bí kíp!

Cúi xin chư-vị đồng-bào, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lấp sông, phá núi, dầu làm như chơi!

Monsieur Lê-Mai, Quản-lý

Nam-Bắc-Ái

Poste de Trà-ôn

Kính đôn

Mấy ông Chủ-bút Nhứt-trình quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền laosga (1 million et demi de francs)

Vị nào muốn hùn xin đến nơi ông QUẢN LÝ hội đường niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Viviers tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bắc thảo lai.

Ái muốn mua xin đến nơi M. Pierrat Payeur à Cantho.

Trường vô Văn

Cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngủ tại trường
12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

I-Đọc ngoài.....4 \$

Bữa 12 tháng chạp Annam bài trường

Bữa 1 tháng giêng Annam
trợ trường

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiếu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mãi hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919. Mỗi số mỗi 100\$00 thì lời được 52\$ còn tại sáng tin hội hết thấy giá đáng 50\$00 đều tính nhập vào số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1° Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hội đều chi xin gửi thư cho Monsieur Từ chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đại rông bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán đăng kiểm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán đăng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng đăng, thì gửi trả lại cho Bồn hiệu cũng đăng vậy, miễn là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Gáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sáng lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở lại háp mười Mỹtho sớ thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 216 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xằng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngả sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tối lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười ba cái địa, cả rất đại lợi. Có một sớ đất khác kề cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán.

Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ái muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sớ Nhứt trình An-hà tại Cán-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mỏ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điêu thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ hoa chơi dung nhâm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bố, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phổ cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở
Máy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lãnh in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
[thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm cẩu ký lường,
Chắc lại bền chẳng nhượng của người
Nói chi sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bố, dễ đời ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sử ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hành áo, thiết làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng
Thiếu chi dầu giấy láng, mực ngời;
Chức trao, nào phải những lời.
Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,
Bỏ quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.
An-Hà AnQuán Bd Saintenoy Cánh-thơ.
Đón kính.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trồng mía nhiều xin chờ đến lò rượu **RHUM STELLA** tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua dặng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vay xin đồng bang liêu vài cái tiền làng phí mua đọc giúp vui giây lát, giải muộn thoãn cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hay mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6\$50

100 cuốn giá..... 12

LE KHANH-TRINH

Géomètre-civil

CANTHO—CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cantho—Chaudoc

Lãnh đạt diên thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sản

Công chuyện làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

HIỆU MÓI Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyệt, thơ, thuốc, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùng Lục-châu Quân-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bản CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chú-tôn lập tức. Nói tóm lại đến là: chú-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán, thì tôi cũng có để mà gửi ngay cho chú-tôn được vậy.

Xin chú-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp-nhau, đừng mau lãn-ho trong nẻo thương-trưởng, thì ơn ấy rất nên thêm cảm.

Trần-Mạnh kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

TIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời-cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rộng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiểu rộng trước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu-cổ giúp-bang đồng-bang trong cuộc thương-mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô-văn học-hiệu

Trường học của Ông Vô-văn-Thom lập, gọi là "Vô-văn, học-hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn con nít học mau tân phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giả như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ)4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ

tại trường12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô-văn cùng thấu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Août thì tựu, còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn-Thom thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRỒNG RÀN THAY CON MẮT

Chủ-nhơn **TRIEU CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ-Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chớ quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thứ giả uống vào thêm hại.

Bổn Dược phòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm giả của tiệm tôi, chớ quí vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYNH YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo dõi Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch-trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương cứu-bệnh các chứng thuốc Thận rất nên đề-dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tầm, Thận bắt giao sanh chứng chiêm bao đi-tĩnh, nếu đề-lâu ngày đường Ngạc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn âm nơi Thận thì tức thì mạnh giỏi:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không đở, mộng-mị đi-tĩnh cũng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và âm-thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ và an-bang nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng, lâu trẻ, ngủ lằm, mới thì dài gât, lâu thì bài hoại đờn điều, hay là bởi dạy sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phát ti-vị hao thần phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chơn-nguyên tiêu-trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, dĩ-dừng có dấu không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần búng rỗng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bên bởi tích trệ nhiên, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ti châu thần an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngược trở đờn khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trời sục không chứng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay dài đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc này rất có tinh bồi thận, dầu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bệnh hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chớ quí vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Puông kéo làm thứ giả mạo

Cách dùng: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp bài hoàn1\$00

HỒ'I DONG-BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lắm rùng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tò
ý binh vực cái mới lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuốc nữa.
Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.
des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muốn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mới lợi càng ngay về tay đồng chương
Lu it approuvé avant publication
Cantho le 20
L. A. ...

